

Keď sa dnes povie bitcoin, väčšina ľudí si vybaví niečo, o čom sa často hovorí v médiách. Jedni tvrdia, že ide o peniaze budúcnosti, druhí ho považujú za zaujímavú investíciu a ďalší mu vôbec nedôverujú. Napriek tomu je bitcoin jedným z najznámejších finančných pojmov súčasnosti. Dokonca aj ľudia, ktorí ho nikdy

nevlastnili, zvyčajne aspoň tušia, že súvisí s internetom a digitálnymi peniazmi. Bitcoin je zvláštny druh peňazí. Existuje iba v elektronickej podobe a nemožno ho držať v ruke ako bežnú mincu alebo bankovku. Napriek tomu má svoju hodnotu a ľudia ho môžu používať podobne ako iné peniaze. Môžu si zaň

kúpiť niektoré výrobky alebo služby, posielat' ho iným ľuďom alebo si ho ponechať ako investíciu do budúcnosti. Práve investície sú jedným z hlavných dôvodov, prečo bitcoin vzbudzuje taký záujem. Jeho hodnota sa totiž v priebehu rokov veľmi výrazne menila. Niekedy prudko rástla a inokedy rovnako prudko

klesala. V médiách sa objavovali príbehy ľudí, ktorí kúpili bitcoin v čase, keď mal nízku cenu, a po niekoľkých rokoch na ňom zarobili značné sumy. Súčasne však existujú aj ľudia, ktorí bitcoin nakúpili v nevhodnom období a neskôr prerobili. Preto sa bitcoin považuje za investíciu s vyšším rizikom než napríklad

bežný sporiaci účet. Mnohí ľudia sa domnievajú, že na používanie bitcoinu je potrebné vlastniť celý bitcoin. To však nie je pravda. Jeden bitcoin možno rozdeliť na veľmi malé časti. Najmenšia jednotka sa nazýva satoshi podľa tvorca tejto meny. Jeden bitcoin obsahuje sto miliónov satoshi. Vďaka tomu si

človek môže kúpiť aj veľmi malý podiel bitcoinu, napríklad len za niekoľko desiatok eur. Ďalšou zaujímavosťou je, že bitcoinová sieť funguje nepretržite. Zatiaľ čo niektoré bankové služby môžu byť obmedzené pracovnou dobou alebo technickými odstávkami, bitcoin funguje dvadsaťštyri hodín denne a sedem dní v týždni.

Peniaze je možné posielat' kedykoľvek, bez ohľadu na to, či je pracovný deň, víkend alebo štátny sviatok. Väčšina ľudí dnes nezískava bitcoin ťažbou, ale nákupom prostredníctvom špecializovaných internetových služieb. Tie fungujú podobne ako zmenárne. Používateľ si založí účet, pošle naň bežné peniaze

a za ne si kúpi požadované množstvo bitcoinov. Niektoré služby umožňujú nakupovať pravidelne malé sumy, napríklad raz mesačne. Podobne ako si niekto odkladá peniaze na sporiaci účet, môže si pravidelne kupovať malé množstvo bitcoinov. Priaznivci bitcoinu často zdôrazňujú jeho nezávislosť. Bitcoin totiž neriadi žiadny štát ani centrálna banka. Nikto nemôže rozhodnúť o tom, že sa zo dňa na deň vytvorí veľké množstvo nových bitcoinov. Pravidlá fungovania sú vopred stanovené a platia pre všetkých účastníkov rovnako. Podľa zástancov je práve táto vlastnosť jedným z dôvodov, prečo si bitcoin získal takú popularitu. Na druhej strane existujú aj kritické názory. Odporcovia upozorňujú predovšetkým na výrazné kolísanie ceny. To, čo má dnes určitú hodnotu, môže mať o niekoľko mesiacov hodnotu výrazne vyššiu, ale aj výrazne nižšiu. Niektorí ekonómovia preto tvrdia, že bitcoin zatiaľ nie je ideálnou náhradou bežných peňazí, pretože ľudia potrebujú stabilný prostriedok na každodenné platenie. Diskutuje sa aj o tom, či bitcoin skutočne prináša väčšiu slobodu, alebo naopak vytvára nové riziká. Kým jedni oceňujú možnosť spravovať svoje prostriedky bez sprostredkovateľov, druhí upozorňujú na to, že väčšiu zodpovednosť nesie samotný používateľ. Ak urobí chybu, často neexistuje jednoduchý spôsob, ako ju napraviť. Každý používateľ bitcoinu potrebuje takzvanú digitálnu peňaženku. V skutočnosti nejde o peňaženku v bežnom zmysle slova. Je to program alebo špeciálne zariadenie, ktoré uchováva prístupové údaje k bitcoinom. Vďaka nim môže ich vlastník svoje prostriedky používať alebo prevádzať iným ľuďom. Bezpečnosť je v tomto prípade veľmi dôležitá. Kto získa prístupové údaje k cudzej peňaženke, môže sa pokúsiť získať kontrolu nad uloženými prostriedkami. Preto si používatelia svoje prístupové údaje starostlivo chránia a často si vytvárajú zálohy. Ak človek svoje prístupové údaje stratí a nemá ich kópiu, môže o svoje bitcoiny prísť natrvalo. Bitcoin býva niekedy označovaný za anonymnú menu. V skutočnosti je situácia zložitejšia. Všetky prevody sú verejne zaznamenané a možno ich dohľadať. Na druhej strane však nie sú priamo spojené s menami

konkrétnych osôb. Preto odborníci väčšinou hovoria skôr o určitej miere súkromia než o úplnej anonymite. Bitcoin vznikol v roku 2009. Jeho tvorcom je osoba alebo skupina osôb vystupujúca pod menom Satoshi Nakamoto. Dodnes nie je s istotou známe, kto sa za týmto menom skrýva. Ide o jednu z najväčších

záhad moderného technologického sveta. Myšlienka bitcoinu vznikla v období, keď sa mnohí ľudia zamýšľali nad fungovaním finančného systému. Cieľom bolo vytvoriť peniaze, ktoré by neboli závislé od jednej centrálnej inštitúcie a mohli fungovať prostredníctvom internetu. Práve táto myšlienka sa stala

základom celého projektu. Aby bitcoin fungoval, využíva technológiu nazývanú blockchain. Tento pojem znie zložito, ale základný princíp je pomerne jednoduchý. Predstavme si obrovskú účtovnú knihu, do ktorej sa zapisujú všetky prevody bitcoinov. Na rozdiel od bežnej bankovej evidencie však túto knihu

nespravuje jediná inštitúcia. Jej kópie sú uložené na veľkom množstve počítačov po celom svete. Keď niekto odošle bitcoin inej osobe, vytvorí sa záznam o transakcii. Sieť počítačov overí, či má odosielateľ dostatok prostriedkov a či sa nepokúša minúť tie isté bitcoiny dvakrát. Po overení sa transakcia zaradí

do nového bloku informácií. Tento blok sa pripojí k predchádzajúcim blokom a vytvorí ďalší článok v reťazci záznamov. Práve odtiaľ pochádza názov blockchain, teda reťazec blokov. Dôležitou vlastnosťou bitcoinu je obmedzené množstvo. Od začiatku bolo stanovené, že nikdy nevznikne viac ako

dvadsaťjeden miliónov bitcoinov. Na rozdiel od bežných mien teda nie je možné vytvárať nové bitcoiny bez obmedzenia. Mnohí ľudia práve v tejto vlastnosti vidia podobnosť so vzácnymi kovmi, napríklad so zlatom. Nové bitcoiny vznikajú procesom nazývaným ťažba. Názov môže byť trochu mätúci, pretože sa nič nekope ani

nedoluje zo zeme. Ťažiari používajú výkonné počítače, ktoré pomáhajú overovať transakcie a zabezpečovať fungovanie celej siete. Za túto činnosť získavajú odmenu v podobe novovytvorených bitcoinov a transakčných poplatkov. Ťažba si však vyžaduje značné množstvo elektrickej energie. Práve preto sa o bitcoine

často diskutuje aj z ekologického hľadiska. Zástancovia upozorňujú, že časť ťažby využíva obnoviteľné zdroje energie, zatiaľ čo kritici považujú spotrebu energie za príliš vysokú. Diskusia na túto tému pokračuje dodnes. Od vzniku bitcoinu vznikli tisíce ďalších digitálnych mien, ktoré sa súhrnne

označujú ako kryptomeny. Niektoré sa snažia ponúknuť rýchlejšie prevody, iné nižšie poplatky alebo ďalšie technické možnosti. Napriek tomu zostáva bitcoin najznámejšou a najhodnotnejšou kryptomenou na svete. Nikto dnes nedokáže s istotou predpovedať, aká budúcnosť bitcoin čaká. Je možné, že sa stane bežnou

súčasťou finančného sveta. Rovnako je však možné, že jeho význam nebude rásť tak rýchlo, ako očakávajú jeho priaznivci. Isté však je, že bitcoin otvoril úplne novú diskusiu o tom, ako môžu fungovať peniaze v ére internetu a globálneho prepojenia sveta. Či už sa na bitcoin pozeráme ako na technologickú novinku,

investičnú príležitosť alebo zaujímavý ekonomický experiment, nemožno mu uprieť jedno. Počas niekoľkých rokov dokázal pritiahnuť pozornosť miliónov ľudí a stal sa jedným zo symbolov digitálneho veku. Preto stojí za to porozumieť aspoň základným princípom tejto nezvyčajnej meny.